

Datum vergadering	27 maart 2025
Omschrijving agendapunt	Voorstel tot het vaststellen van de Marktverordening gemeente Sluis
Portefeuillehouder	C. Simons
Samenvatting	
<p>In verband met een omissie in de Marktverordening gemeente Sluis 2020 die de vergunninghouders benadeelt, is het noodzakelijk deze aan te passen. Tevens is er aanleiding om te voldoen aan de Europese Dienstenrichtlijn die stelt dat schaarse vergunningen een beperkte geldigheidsduur moeten hebben. U wordt voorgesteld om de Marktverordening gemeente Sluis vast te stellen.</p>	

Aan de raad,

Voor u ligt het voorstel tot het vaststellen van de Marktverordening gemeente Sluis (verder: de marktverordening). De Marktverordening vervangt de Marktverordening gemeente Sluis 2020, vastgesteld op 19 december 2019

1. Overschrijven vaste standplaatsvergunning

In de Marktverordening gemeente Sluis 2020 ontbreekt (abusievelijk) de mogelijkheid om een vaste standplaatsvergunning over te schrijven Dit is een omissie die marktkoopliden benadeelt.

U wordt voorgesteld deze omissie te herstellen door de overschrijving (artikel 15) weer op te nemen in bijgevoegde concept-verordening. Zo kunnen vergunningen bij verkoop, arbeidsongeschiktheid, overlijden of curatele worden overgedragen aan levenspartners, kinderen, medewerkers of mede-eigenaren.

2. Schaarse vergunningen

Een schaarse vergunning is een vergunning waarvan er slechts één of een beperkt aantal kan worden verleend, terwijl er meer (potentiële) aanvragers zijn. Er zijn verschillende vormen van schaarste. Fysieke schaarste ontstaat wanneer er beperkte fysieke ruimte beschikbaar is voor het verlenen van vergunningen. Bij beleidsmatige schaarste bepaalt het beleid van de gemeente of andere instanties dat er slechts een maximum aantal vergunningen wordt verleend. Marktvergunningen hebben kenmerken van beide categorieën. De Europese Dienstenrichtlijn stelt dat schaarse vergunningen een beperkte geldigheidsduur moeten hebben. Dit komt omdat het verlenen van een schaarse vergunning voor onbepaalde tijd de vergunninghouder onevenredig zou bevoordelen, waardoor nieuwkomers vrijwel geen kans zouden hebben om toe te treden tot de markt. De looptijd van schaarse vergunningen moet gerelateerd zijn aan de terugverdientijd van investeringen door ondernemers.

In het belang van het voortbestaan van de markt heeft uw college in 2020 besloten het stelsel van doorlopende vergunningen voort te zetten. Toch blijkt dit ook veel onzekerheid en onduidelijkheid te geven. Intussen hebben de landelijke ontwikkelingen ook niet stilgestaan en speelt het onderwerp volop. De Centrale Vereniging voor de Ambulante Handel CVAH en het ministerie van Economische Zaken en Klimaat hebben onderzoek laten doen naar de terugverdientijd van investeringen. De uitkomsten voor de terugverdientijd variëren van 5 tot 15 jaar afhankelijk ook van de branche. Het rapport van de CVAH getiteld 'Schaarse vergunningen op de markt, een onderzoek naar de gevolgen', concludeert dat een geldigheidsduur van vijftien jaar voor de meeste ondernemers mogelijk is om hun investeringen terug te verdienen. De voorkeur van de CVAH gaat overigens uit naar een vergunningsduur van 20 jaar.

Het ministerie komt op een maximum van 12 jaar, de branchevereniging op 15 jaar.

In een uitspraak van 21 juli 2021 (ECLI:NL:RVS:2021:1588) oordeelt de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State dat bij het verlenen van schaarse vergunningen met een beperkte geldigheidsduur, het bevoegd gezag de vergunning moet verlenen voor een 'passende beperkte duur'. Dit betekent dat het verlenen van een schaarse vergunning niet alleen rekening moet houden met de schaarste en het aantal beschikbare vergunningen, maar ook met de terugverdientijd van investeringen voor de vergunninghouder. Interessant is dat de Afdeling aangeeft dat het rapport van de CVAH kan worden gebruikt om tot een passende beperkte duur te komen.

De Dienstenrichtlijn bevat geen aanwijzingen voor de overgang van een vergunning voor onbepaalde tijd naar een vergunning voor bepaalde tijd. Hoe kunnen nadelige gevolgen voor de bedrijfsvoering worden opgevangen door een zodanig overgangsregime van het 'oude' naar het 'nieuwe' vergunningstelsel en door een zodanige duur van de vergunningen, dat de continuïteit van de bedrijfsvoering van ambulante marktondernemingen verzekerd blijft? Uit een uitspraak van de Rechtbank Amsterdam (ECLI:NL:RBAMS:2015:5002) blijkt dat het mogelijk is om een generieke overgangstermijn te bepalen, mits er ruimte is om daarvan af te wijken als in een individueel geval blijkt dat een ondernemer onevenredig wordt benadeeld. Uit dezelfde uitspraak volgt dat een overgangstermijn niet is bedoeld als volledige compensatie, maar om de vergunninghouders de gelegenheid te bieden om zich in te stellen op de nieuwe situatie.

Voorstel vergunningstermijn 20 jaar

Na een analyse van de markt in onze gemeente blijkt dat er geen andere partijen zijn die interesse zouden kunnen hebben in de bestaande vergunningen. Alleen voor de seizoensmarkt in Cadzand is er een wachtlijst. Tegelijkertijd worden markthandelaren geconfronteerd met verschillende uitdagingen, zoals pensioenimplicaties, kredietverstrekking, bedrijfsopvolging, concurrentienadelen en onzekerheid voor medewerkers. Gezien deze context lijkt het redelijk om de bevindingen van het onderzoek van de branchevereniging breed te volgen, wat resulteert in een vergunningsduur van 20 jaar voor zowel de weekmarkten als de seizoensmarkt. Er wordt rekening gehouden met de behoeften van verschillende partijen.

Voorstel overgangsperiode 5 jaar

U wordt voorgesteld het stelsel van vergunningen voor beperkte duur meteen na vaststelling van de verordening in te laten gaan voor nieuwe aanvragen. Voor bestaande vergunningen voor onbepaalde tijd moet het rechtszekerheidsbeginsel in acht genomen worden. Er zijn opties zoals compensatie in tijd en geld. Hoewel financiële compensatie aan zittende partijen kan bijdragen aan vrije mededinging, lijkt dit voor de weekmarkt niet nodig gezien het gebrek aan andere geïnteresseerden.

Voorgesteld wordt een generieke overgangsregeling van 5 jaar om de vergunninghouders de gelegenheid te bieden om zich in te stellen op de nieuwe situatie. Daarnaast is in de ontwerp verordening een algemeen geformuleerd artikel (artikel 27 Uitzonderlijke situaties) opgenomen dat kan worden gebruikt om af te wijken van deze overgangstermijn. Vijf jaar na de inwerkingtreding van de nieuwe Marktverordening wordt de vaste vergunning ambtshalve omgezet in een vergunning met een duur van 20 jaar. Dit overgangsregime samen met de ruime vergunningsduur moet de nadelige gevolgen voor de bedrijfsvoering van de markthandelaren opvangen.

3. Regulering

Marktverordening

Het stelsel van vaste-standplaatsvergunningen voor beperkte tijd vereist aanzienlijke aanpassingen in de Marktverordening. Om deze reden is gekozen voor de modelverordening van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). De verordening is verder op enkele punten aangepast om beter aan te sluiten bij de dagelijkse praktijk en werkbaarheid. De meest in het oog springende veranderingen zijn de volgende.

- Paragraaf 1: Algemene Bepalingen

In de begripsbepalingen (artikel 1) is de vaste-standplaatsvergunning gedefinieerd als een vergunning voor de duur van 20 jaar.

Artikel 7 verbiedt burgemeester en wethouders de bevoegdheden om het marktreglement vast te stellen en een vergunning in te trekken te mandateren, conform de modelverordening van de VNG.

- **Paragraaf 2: Verdeelprocedures**

Er zijn twee verdeelprocedures voor de vaste-standplaatsvergunningen opgenomen: selectie (artikel 10) of loting (artikel 11). Burgemeester en wethouders kiezen welke procedure wordt toegepast. Ook is de mogelijkheid van verlenging van de vastestandplaatsvergunning (artikel 9) toegevoegd, voor situaties waarin er geen nieuwkomers zijn met interesse in een beschikbaar gekomen vergunning.

Om de inzichtelijkheid te vergroten, worden nu ook de dagplaats- en standwerkersvergunningen behandeld in deze paragraaf. Deze worden onveranderd verdeeld op volgorde van ontvangst van de aanvraag.

- **Paragraaf 3: Vaste-Standplaatsvergunningen**

Voorheen werden deze vergunningen voor onbepaalde tijd verleend, maar nu moeten ze een 'passende beperkte duur' hebben. In de nieuwe Marktverordening geldt deze vergunning daarom voor bepaalde tijd (artikel 14).

Voorheen stonden de bepalingen met betrekking tot schorsing en intrekking van vergunningen bij handhaving. Dit wekte de schijn van punitiviteit op.

In de praktijk blijkt het voor marktondernemers niet eenvoudig om zich staande te houden. Daarom wordt nu goede bedrijfsvoering toegevoegd als grond voor het inzetten van een vaste vervanger (artikel 17). Zo kan een ondernemer op twee markten tegelijk staan.

- **Paragraaf 4: Dagplaats- en Standwerkvergunningen**

Deze paragraaf behandelt de specifieke aspecten van dagplaats- en standwerkvergunningen, inclusief het uitsluiten van vergunninghouders.

- **Paragraaf 5: Algemene bepalingen voor vergunninghouders**

Het verbod voor het gebruik van het markterrein buiten de marktijden is verder afgebakend door 'doen' innemen van ruimte of 'te laten' afvoeren van goederen toe te voegen

- **Paragraaf 6: Handhaving**

Hierin zijn de toezichthouders en de procedure voor onmiddellijke verwijdering opgenomen.

- **Paragraaf 7: Slotbepalingen**

Bijzonder is de generieke overgangstermijn voor vaste vergunninghouders. Daarnaast is er een algemeen geformuleerd artikel dat kan worden gebruikt om af te wijken van deze overgangstermijn. Hiermee wordt voldaan aan de jurisprudentie tot nu toe.

Marktreglement

Het marktreglement is aangepast aan de Marktverordening.

- **Verdeling vergunningen:**

De Marktverordening geeft aan dat de tijdelijke vaste-standplaatsvergunningen verdeeld kunnen worden via selectie of loting. Omwille van onpartijdigheid en transparantie een verdeling via loting gehanteerd.

- **Gebruik van Vervangers of Medewerkers:**

Vergunninghouders die gebruikmaken van vervangers of medewerkers moeten dit op contractbasis doen om uitbuiting te voorkomen. Het contract moet op verzoek worden getoond.

- **Privacy en Ziektegegevens:**

Bij het opvragen van gegevens over ziekte is meer terughoudendheid betracht vanwege het recht op privacy.

- **Verzekeringsplicht:**

Er is een verzekeringsplicht opgenomen.

- **Branchelijst:**

Er zijn geen aanleidingen om de branchelijst te wijzigen.

Wij stellen het Marktreglement vast, nadat u hebt besloten tot vaststelling van de Marktverordening.

Instructie marktmeester

- De instructie voor de marktmeester is in overeenstemming gebracht met de nieuwe Marktverordening en het marktreglement.
- De positie van de marktmeester is waar nodig versterkt.
- Er is rekening gehouden met het HUP (handhaving-uitvoerings-plan).

Ook de Instructie marktmeester wordt door ons vastgesteld, nadat u hebt besloten tot het vaststellen van de Marktverordening.

Reglement Marktcommissie:

Dit reglement wordt voor de eerste keer voorgelegd. Hierin zijn vastgelegd de taken, samenstelling, de verkiezing van de leden en de werkwijze van de Marktcommissie.

Wij stellen het Reglement Marktcommissie vast, nadat u hebt besloten tot vaststelling van de Marktverordening.

4. Belanghebbenden

a. Advies Marktcommissie:

De concept Marktverordening gemeente Sluis met bijbehorende regelingen is besproken in de werkgroep Marktzaken en met de vertegenwoordigers van de CVAH. De werkgroep adviseert positief over de voorstellen, maar heeft op twee punten een andere voorkeur:

- 1. Een puntensysteem als verdeelprocedure:** dit systeem beoordeelt het assortiment, de uitstraling, het verkoopmateriaal, de duurzaamheid en de referenties. Als een ondernemer trouw de markt bezoekt kan dit gedrag beloond worden.
- 2. Een vergunningstermijn van 20 jaar in plaats van 3 jaar voor de seizoensmarkt.**

Voorgesteld reactie:

1. Het lotingssysteem handhaven.

Een puntensysteem beoordeelt het assortiment, de uitstraling, het verkoopmateriaal, de duurzaamheid en de referenties. De bevoordeling van bestaande ondernemers is beperkt en praktisch niet uitvoerbaar. Er vindt geen wekelijkse controle plaats op de markt (HUP). Vanuit deze verantwoording is een lotingssysteem niet minder billijk.

2. Bepaling van de vergunningsduur voor seizoensmarkten op 20 jaar.

In de eerste versie van de concept Marktverordening is de vaste-vergunningstermijn voor seizoensmarkten vastgesteld op 3 jaar. Naar aanleiding van het verzoek van de Marktcommissie is nader onderzoek verricht.

De termijn van 3 jaar is in het verleden in het leven geroepen om de administratieve lasten te verminderen. In de praktijk krijgt de bestaande vergunninghouder altijd een nieuwe vergunning, tenzij er geen interesse meer is.

De belangen van de vergunninghouders zijn onderschat. Waar het oorspronkelijk leek op een braderie, komen marktkooplieden nu met een verkoopwagen. Factoren zoals terugverdiendtijd en jaarinkomen spelen hierbij een rol. In deze context is een duur van 20 jaar redelijker. Voor de nieuwkomer is dit nog steeds gunstiger dan de huidige praktijk.

b. Inspraakverordening

Gelet op de grote wijziging en de mogelijke gevolgen voor de marktlieden, hebben wij toepassing gegeven aan de Inspraakverordening gemeente Sluis. Weliswaar was de marktcommissie al bevestigd, maar met inspraak worden ook nieuwkomers bereikt. Bovendien krijgen marktlieden de kans individueel te reageren. De concept verordening heeft 6 weken ter inzage gelegen. Er zijn geen zienswijzen ontvangen.

Oostburg 11 februari 2025,

Hoogachtend,

BURGEMEESTER E WETHOUDERS VAN SLUIS,

De secretaris,	De burgemeester,
S.I. de Kievit-Minnaert	mr. M.M.D. Vermue

Bijlage(n):

- a. Ontwerp Marktverordening gemeente Sluis;
- b. Marktreglement gemeente Sluis;
- c. Instructie marktmeester gemeente Sluis;
- d. Reglement Marktcommissie gemeente Sluis;
- e. Marktverordening was/ wordt lijst.

DE RAAD VAN DE GEMEENTE SLUIS

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 11 februari 2025;

gelet op artikelen 147 en 149 Gemeentewet;

BESLUIT:

Vast te stellen de Marktverordening gemeente Sluis.

Sluis, 27 maart 2025

DE RAAD VOORNOEMD,

De griffier,

De voorzitter,

mr. P. T. G Claeijs

mr. M. M. D. Vermue